

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Hixiene Naval e Riscos Laborais	Código	631G02255	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Bouza Prego, María angeles	Correo electrónico	maria.prego@udc.es	
Profesorado	Bouza Prego, María angeles	Correo electrónico	maria.prego@udc.es	
Web				

Descrición xeral

Establecer uns coñecementos moi básicos da anatomía e fisioloxía humana así como das patologías máis frecuentes que se poden atopar a bordo dun buque. Igualmente trátase de formar aos alumnos no coñecemento dos primeiros auxilios ante un accidente. En ambos casos tense en conta as particularidades do medio en que desenvolven o seu traballo.

El presente programa reflicta los requerimientos exigidos por BOE para la Formación Sanitaria de la Gente del Mar, la cual dice textualmente:

El artículo 9 del Convenio 164 de la Organización Internacional del Trabajo, sobre la protección de la salud y la asistencia médica de la gente del mar, de 1987, establece que las personas encargadas de la asistencia médica a bordo que no sean médicos, deberán haber realizado satisfactoriamente un curso aprobado por la autoridad competente de formación teórica y práctica en materia de asistencia médica, estableciendo una formación elemental y otra del más alto nivel en función del tonelaje del buque y del tiempo de demora a la obtención de una asistencia médica cualificada.

A este respecto, el Real Decreto 258/1999, de 12 de febrero, por el que se establecen condiciones mínimas sobre la protección de la salud y la asistencia médica de los trabajadores del mar (BOE del 24 de febrero) regula determinadas materias básicas en relación con la protección sanitaria de los trabajadores del mar: los contenidos de los botiquines a bordo de las embarcaciones, incluida la Guía sanitaria a bordo, las instalaciones mínimas sanitarias a bordo de los buques, la formación sanitaria obligatoria de los tripulantes y la designación del Centro Radio-Médico del Instituto Social de la Marina como centro de asistencia sanitaria permanente a la flota.

Con posterioridad la Orden PRE/646/2004, de 5 de marzo, establece los contenidos mínimos de los programas de formación sanitaria específica y las condiciones para la expedición y homologación del certificado de formación sanitaria de los trabajadores del mar. Se crean dos certificados de formación sanitaria para los trabajadores del Mar:

Formación Sanitaria Específica Inicial: Es el equivalente a la formación en primeros auxilios a bordo establecida en la regla VI/4 apartado 2 del Anexo I de la Directiva 2001/25/CE relativa al nivel mínimo de formación en profesiones marítimas (Regla VI/4-2 del STCW-78/95, sección A-VI/4-1). Están obligados a estar en posesión de este certificado: Todos los oficiales encargados de la guardia en cámara de máquinas.

Los capitanes, patronos y oficiales que hayan de encargarse de la guardia de navegación en embarcaciones obligadas a llevar el botiquín C, según lo dispuesto en el Real Decreto 258/1999, de 12 de febrero.

Formación Sanitaria Específica Avanzada: Equivale a la formación en cuidados médicos a bordo establecida en la regla VI/4 apartado 1 del Anexo I de la Directiva 2001/25/CE relativa al nivel mínimo de formación en profesiones marítimas (Regla VI/4-1 del STCW-78/95, sección A-VI/4-2). Obligatorio para:

Los capitanes, patronos y oficiales que hayan de encargarse de la guardia de navegación en buques obligados a llevar el Botiquín A o B, según lo dispuesto en el Real Decreto 258/1999, de 12 de febrero.

Artículo 15.- Expedición y homologación del Certificado de Formación Sanitaria.

1. El Ministerio de Fomento, a través de la Dirección General de la Marina Mercante, y el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, a través del Instituto Social de la Marina, fijarán conjuntamente las condiciones para la expedición y homologación del Certificado de Formación Sanitaria. No obstante respecto a los títulos náutico-pesqueros las condiciones se fijarán conjuntamente entre los Ministerios antes citados y el Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, a través de la Secretaría General de Pesca Marítima.
2. Asimismo, dichos Organismos de manera conjunta y en el ámbito de sus competencias, determinarán las condiciones que deben cumplir los centros públicos y privados que pretendan impartir enseñanzas para la obtención del mencionado certificado de formación sanitaria.
3. No obstante lo dispuesto en los apartados 1 y 2 anteriores, se expedirá el correspondiente Certificado de Formación Sanitaria a quienes hayan superado las materias o módulos profesionales de formación sanitaria que formen parte de los contenidos de los planes de estudio citados en el artículo 12 de este Real Decreto. El cual dice textualmente:

Artículo 12.- Inclusión de la formación sanitaria en los planes de estudio.

Las Administraciones públicas competentes establecerán las medidas adecuadas para que en los planes de estudio conducentes a la obtención de los títulos académicos universitarios y de formación profesional en el ámbito marítimo, se incluya la enseñanza de la formación sanitaria.

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Prestar primeiros auxilios a bordo. Asistencia médica: aplicación práctica das guías médicas e os consellos transmitidos por radio, así como aptitude para actuar eficazmente seguindo esta información nos casos de accidente ou enfermidade que cabe prever a bordo.	A3	B1	C4
	A4	B2	C6
	A10	B3	C7
	A11	B4	C8
	A18	B5	C11
	A21	B6	C12
	A27	B9	
	A28	B11	
	A42		
	A48		
A58			
Organizar e administrar os cuidados médicos a bordo. Coñecemento cabal do contido e da maneira de usar as seguintes publicacións: (1) Guía médica internacional de a bordo ou outras publicacións nacionais análogas. (2) Sección de cuidados médicos do Código internacional de sinais. (3) Guía de primeiros auxilios para uso en caso de accidentes relacionados con mercadorías perigosas.	A3	B1	C4
	A4	B2	C6
	A10	B3	C7
	A11	B4	C8
	A18	B5	C11
	A21	B6	C12
	A27	B9	
	A28	B11	
	A42		
	A48		
A58			
Vixiar e controlar o cumprimento das prescricións legislativas e das medidas para garantir a seguridade da vida humana no mar, así como a protección do medio mariño. Declaracións marítimas de sanidade e prescricións do Regulamento sanitario internacional.	A3	B1	C4
	A4	B2	C6
	A10	B3	C7
	A11	B4	C8
	A18	B5	C11
	A21	B6	C12
	A27	B9	
	A28	B11	
	A42		
	A48		
A58			
Coñecer os riscos laborais propios dos cargos e lugares de traballo a bordo. Coñecer os riscos toxicolóxicos dos buques tanque.	A3	B1	C4
	A4	B2	C6
	A10	B3	C7
	A11	B4	C8
	A18	B5	C11
	A21	B6	C12
	A27	B9	
	A28	B11	
	A42		
	A48		
A58			

Transmitir por radio a sintomatoloxía das persoas enfermas ou accidentadas.	A3	B1	C4
	A4	B2	C6
	A10	B3	C7
	A11	B4	C8
	A18	B5	C11
	A21	B6	C12
	A27	B9	
	A28	B11	
	A42		
	A48		
	A58		

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE TEMÁTICO Nº 1: TEORÍA	
Tema 1: . Hixiene do medio a bordo	Hixiene do medio Hixiene individual Hixiene en climas tropicais e en climas fríos Vacinações
Tema 2: Anatomía e fisioloxía do corpo humano	Estrutura e función do corpo humano
Tema 3: Parasitoloxía y epidemioloxía.	Infección: Fontes de infección. Formas de transmisión. Infestación: Artrópodos e roedores. Profilaxe das enfermidades infecciosas
Tema 4: Enfermidades corentenables	Cólera Peste Febre amarela
Tema 5: Enfermidades que afectan ao Sistema Nervioso Central	Accidente cerebro-vascular agudo Meninxitis Ataques convulsivos
Tema 6: Enfermidades mentais	Ansiedade Depresión
Tema 7: Enfermidades otorrinolaringolóxicas	Amigdalite Otite
Tema 8: Enfermidades do aparato cardiocirculatorio	Anxina de peito Infarto de miocardio Hipertensión arterial Crises hipertensivas Tromboses e embolias dos membros
Tema 9: Enfermidades do aparato respiratorio	Tuberculose Bronquite Catarro común Crise asmática Pneumonía Pneumotórax

Tema 10: Enfermidades do aparato dixestivo	Gastrite Gastroenterite Estrinximento Hemorroides Úlcera gástrica Perforación de estómago Peritonite aguda Apendicite aguda Pancreate aguda Cólico biliar Hepatite B y C Hernias y hernias estranguladas
Tema 11: Enfermidades do aparato xénito-urinario	Cólico nefrítico Retención aguda de ouriños Sífilis Gonococia Herpes xenital
Tema 12: SIDA	Etioloxía Prevenición
Tema 13: Enfermidades metabólicas y endocrinas	Diabetes Coma hipoglucémico Coma hiperglucémico
Tema 14: Enfermedades dermatolóxicas	Sicosis de la barba Herpes zóster Urticaria Dermatite.
Tema 15: Enfermidades músculo-esqueléticas	Lumbago Torticole
Tema 16: Enfermidades dos pescadores	Infeccións dos dedos y das mans Tendosinovite da boneca dos pescadores Conxuntivite dos pescadores Erisipeloide do peixe Erupción por alga rizada
Tema 17: Intoxicacións alimentarias	Salmonelose Botulismo
Tema 18: Outras enfermidades infecciosas	Paludismo Febre de Malta Erisipela Furúnculo Ántrax Tétano Gripe
19. Enfermedades dentales	Dolor de muelas Infección dental Irritación por prótesis
20. Asistencia ao parto	Preparativos para o parto Signos e síntomas do inicio do parto Actuación no parto Coidados recién nado e da nai

21. Asistencia médica a náufragos e persoas rescatadas	Hipotermia Rescatados de afogamento
22. Medidas internacionais sobre prevención de accidentes e medicina ocupacional	
23. Declaracións Marítimas de Sanidade	Prescricións do Regulamento Sanitario Internacional. Rexistro médico e exemplares dos regulamentos pertinentes
BLOQUE TEMÁTICO Nº 2: PRÁCTICAS	
Tema 1: Accidente a bordo.	Normas xerais de comportamento
Tema 2: Reanimación cardiopulmonar	Respiración artificial Masaxe cardíaca
Tema 3: Choque (shock)	Síntomas Coidados paliativos do doente
Tema 4: Normas xerais para practicar as curas	Hixiene da piel y das mans Desinfección as feridas Esterilización do instrumental
Tema 5: Feridas.	Clasificación. Tratamento. Suturas
Tema 6: Hemorraxias.	Clasificación. Tratamento
Tema 7: Contusions.	Sintomatoloxía segundo a localización Actitude a tomar segundo a localización
Tema 8: Escordaduras e luxaciones.	Síntomas. Actitude a tomar
Tema 9: Fracturas.	Clasificación. Síntomas. Tratamento
Tema 11: Queimaduras:	Queimaduras térmicas: valoración e tratamento Queimaduras por substancias químicas: valoración e tratamento Queimaduras nos ollos: valoración e tratamento
Tema 12: Golpe de calor e lesións por frío.	Sintomatoloxía Actitude a tomar
Tema 13: Corpos estraños	Actitude a tomar segundo a localización
Tema 14: Intoxicacións a bordo	Vías de entrada dos tóxicos Actitude a tomar en cada caso
Tema 15: Toma de constantes vitais	Pulso Temperatura Tensión arterial
Tema 16: Exploración do oído.	Exploración dunha otite Exploración dunha perforación timpánica Extracción de tapons de cerumen
Tema 17: Administración de medicamentos.	Vías de administración. Técnicas de administración. Administración de soros
Tema 18: Vendaxes.	Tipos de vendaxes. Precaucións ao facer unha vendaxe
Tema 19: Vendaxes máis frecuentes	Cabeza, pescozo e cara Membro superior Membro inferior

Tema 21: Transporte de feridos e enfermos a bordo	Medios de transporte Padiolas e os seus tipos Técnicas de transporte segundo o tipo de lesións
Tema 22: Evacuación de enfermos e accidentados	Normas para solicitar a evacuación Medios de evacuación: en helicóptero ou a outro buque Organización e preparación da evacuación segundo o medio elixido
Tema 23: Consultas Radio ? Médicas.	Centro Radio ? Médico español. Consultas desde outros países. Normas para as consultas Radio ? Médicas. Láminas de situación de síntomas. Sección de cuidados médicos do Código Internacional de Sinais
Tema 24: Botiquines a bordo.	Tipos de botiquines Farmacoloxía
Tema 25: Defuncions a bordo	Signos iniciais de morte Signos tardíos de morte Conservación un cadáver
Tema 26: GPA	Guía de Primeiros Auxilios para buques que transportan mercadorías perigosas
BLOQUE TEMÁTICO Nº 3: RISCOS LABORAIS A BORDO	
1. Prevención de riscos laborais	Directivas europeas de seguridade e saúde no traballo e de seguridade nos produtos Xestión da prevención de riscos laborais: o novo enfoque preventivo. O sistema de xestión da prevención de riscos laborais. Requisitos para pór en práctica as actuacións de prevención A estrutura da acción preventiva: modalidades de recursos humanos e materiais para o desenvolvemento das actividades. Formas de organizar os recursos do empresariado Principios da acción preventiva Avaliación dos riscos. Etapas na avaliación de riscos. Tipos de avaliacións Planificación da prevención
2. Medio ambiente laboral	Tipos de embarcacións mercantes e actividade que desenvolven: ? Bulk-carriers (carga seca a granel: graneleiro, mineraleiro) ? Buques tanque (carga líquida a granel: asfalteiro, cementeiro, gaseiro, petroleiro, quimiqueiro), OBO (sólidos ou líquidos a granel) ? Buques de pasaxe (persoas: cruceiro- -transatlántico, lancha) ? Buques de carga xeral (carga seca en palés etc.: portacontedores, frigorífico, RORO, mixto) ? Transbordador (ferry) (persoas e vehículos en travesías curtas) ? Embarcacións auxiliares (chalana, draga, de amarres, de práctico, gabarra, remolcador, supply, transbordador de gabarras) Postos de traballo a bordo. Fichas profesiográficas para cada posto (accións diarias, accións especiais, risco laboral). Organización do traballo a bordo (sistema tradicional departamental por funcións) ? Organización do traballo a bordo ? Departamento de ponte e cuberta (funcións de navegación, manipulación da carga, mantemento do buque, servizo de fonda) ? Departamento de máquinas (control e supervisión do motor, reparación de pequenas avarías, lastrado/deslastrado) Ritmo e horario de traballo ? Mariña mercante

3. Principais riscos a bordo.	Seguridade no traballo. Concepto de seguridade. Principais riscos a bordo ? Traballos planificados relacionados co buque ? Traballos planificados relacionados coa carga ? Traballos planificados relacionados co mantemento ? Traballos planificados relacionados cos espazos de carácter interior ? Traballos ocasionais relacionados con avarías e danos internos e externos Riscos específicos relacionados con determinadas embarcacións. Transporte de mercadorías perigosas (código da OMI) Hixiene industrial: ? Concepto de hixiene industrial ? Principais riscos hixiénicos a bordo a) Substancias químicas b) Ruído e vibracións c) Estrés térmico d) Radiacións ionizantes ? Ergonomía e psicocioloxía. Espazo de traballo: condicións ergonómicas do medio laboral a) Iluminación b) Ambiente térmico c) Ventilación d) Ambiente sonoro e) Vibracións f) Ambiente de traballo g) Locais de traballo

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A3 A11 A28 A42 A48 B2 B3 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	4	32	36
Seminario	A3 A4 A11 A28 A42 A48 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C8 C11 C12	6	12	18
Sesión maxistral	A3 A11 A27 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B11 C4 C6 C7 C11 C12	28	10	38
Traballos tutelados	A3 A10 A11 A18 A21 A28 A42 A48 A58 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	14	7	21
Prácticas clínicas	A3 A11 A28 A42 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	9	18	27
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Avaliación dos coñecementos e a comprensión dos contidos básicos da materia, tanto teóricos como prácticos. A parte teórica achegará o 60% da cualificación e a parte práctica o 30%. O exame final terá carácter obrigatorio para aquel alumnado que non participe da avaliación continua da materia ao longo do curso.
Seminario	Resolución de exercicios, conclusións ou outros traballos.
Sesión maxistral	A metodoloxía docente nos temas teóricos baséase fundamentalmente en clases expositivas apoiadas por medios audiovisuais. Nos temas en que é posible o debate, que en ocasións xurdirá espontaneamente, fomentárase e a profesora exercerá o papel de moderadora.
Traballos tutelados	Preparación de traballos e representacións (orais, debates...), lecturas recomendadas etc. Achegará o 10% da cualificación final.
Prácticas clínicas	Nos temas prácticos o alumnado aprende a adquirir as habilidades descritas no programa sempre que for posible. Nos temas en que é imposible o acceso aos tipos de lesións que se describen, as prácticas levaranse a cabo mediante o apoio de medios audiovisuais e simulacións en maquetas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Guiar ao alumno na elaboración do seu traballo

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A3 A10 A11 A18 A21 A28 A42 A48 A58 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	Obradoiros ou seminarios. Resolución de traballos e supostos prácticos, coa elaboración e presentación do traballo como grupo. En conxunto achegará un peso porcentual do 10% da cualificación final.	10
Prácticas clínicas	A3 A11 A28 A42 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	Avaliación continua, atendendo á actitude e participación do alumnado e ao grao de cumprimento. Participa nun 30% da cualificación final da materia.	30

Proba obxectiva	A3 A11 A28 A42 A48 B2 B3 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	Avaliación de coñecementos e comprensión dos contidos básicos da materia, tanto teóricos como prácticos EVALUACION CONTINUA A parte teórica aportará o 60%. PRIMEIRA OPORTUNIDA CONVOCATORIA ORDINARIA Exame final: Terá carácter obrigatorio para aqueles alumnos que non participen da avaliación continua da materia ao longo do curso. O exame teórico final consta de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. Riscos laborais: constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final. SEGUNDA CONVOCATORIA ORDINARIA O exame teórico final consta de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. Riscos laborais: constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final.	60

Observacións avaliación

Os criterios de avaliación contemplados nos cadros A-III/1 e A-III/2 do Código STCW e as súas enmendas relacionados con esta materia teranse en conta á hora de deseñar e realizar a avaliación. Os alumnos serán avaliados das competencias A3, A4, A11, A27, A28, A42, B2

CONVOCATORIA ADIANTADA: O exame teórico consta de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. **Riscos laborais:** constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final. **MATRÍCULA PARCIAL:** En caso de non poder presentarse ao exame final por motivos laborais o alumno dispoñerá de 7 días naturais a contar da data oficial para a realización do mesmo. O exame teórico consta de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. **Riscos laborais:** constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Sobotta (). Atlas de Anatomía Humana (I y II). Panamericana- Moore KL, Agur AMR (). Compendio de Anatomía con orientación clínica . Editorial Masson- (). Curso de Formación Sanitaria . Ministerio de Trabajo y Seguridad Social- (). GPA.- (Ginebra 1988). Guía Médica Internacional a Bordo . Organización Mundial de la Salud.- (). Guía Sanitaria a Bordo . Instituto Social de la Marina.- (). Ley de Prevención de riesgos laborales . Ministerio de Trabajo y Seguridad Social- Mari Sagarra R, González Pino E (). Técnicas de prevención en seguridad e higiene del trabajo a bordo . Ministerio de Trabajo y Seguridad Social
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

HIGIENE NAVAL Y

RIESGO LABORAL EN ENSEÑARÍA

MARINA Sección del Convenio STCW 78/95 que se imparte en la asignatura:

Función

Competencia

Conocimientos,
comprensión y aptitud

Control del funcionamiento del buque y cuidado de las personas a bordo, a nivel operacional

Prestar primeros auxilios a bordo

Asistencia médica: Aplicación práctica de las guías médicas y los consejos transmitidos por radio, y aptitud para actuar eficazmente siguiendo esta información en los casos de accidentes o enfermedades que cabe prever a bordo

Control del funcionamiento del buque y cuidado de las personas a bordo, a nivel de gestión

Vigilar y controlar el cumplimiento de las prescripciones legislativas y de las medidas para garantizar la seguridad de la vida humana

en el mar y la protección del medio marino

Declaraciones marítimas de sanidad y prescripciones del
Reglamento Sanitario Internacional

Certificado

Temas del Programa de la Asignatura en el que
se desarrolla

Formación Básica

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Avanzado Lucha Contra Incendios

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Buques Petroleros

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Buques Gaseros

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Buques Quimiqueros

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

BLOQUE TEMÁTICO Nº 1: TEORÍA

Tema 1: . Hixiene do medio a bordo

Hixiene do medio

Hixiene individual

Hixiene en climas tropicais e en climas fríos

Vacinacións

Tema 2: Anatomía e

fisioloxía do corpo humano

Estrutura e función do cuerpo humano

Tema 3: Parasitología y epidemiología.

Infección: Fontes de infección.

Formas de transmisión.

Infestación: Artrópodos e roedores.

Profilaxe das enfermidades infecciosas

Tema 4: Enfermidades corentenables

Cólera

Peste

Febre amarela

Tema 5: Enfermidades
que afectan ao Sistema Nervioso Central

Accidente cerebro-vascular agudo

Meninxitis

Ataques convulsivos

Tema 6: Enfermidades mentais

Ansiedade

Depresión

Tema 7: Enfermidades otorrinolaringolóxicas

Amigdalite

Otite

Tema 8: Enfermidades do
aparato cardiocirculatorio

Anxina de peito
Infarto de miocardio
Hipertensión arterial Crises hipertensivas
Tromboses e embolias dos membros

Tema 9: Enfermidades do
aparato respiratorio

Tuberculose
Bronquite
Catarro común
Crise asmática
Pneumonía
Pneumotórax

Tema 10: Enfermidades del aparato digestivo

Gastrite
Gastroenterite
Estrinximento
Hemorroides
Úlcera gástrica
Perforación de estómago
Peritonite aguda
Apendicite aguda
Pancreate aguda
Cólico biliar
Hepatitis B y C
Hernias y hernias estranguladas

Tema 11: Enfermidades
do aparato xénito-urinario

Cólico nefrítico
Retención aguda de ouriños
Sífilis
Gonococia
Herpes xenital

Tema 12: SIDA

Etioloxía
Prevenición

Tema 13: Enfermidades metabólicas y endocrinas

Diabetes
Coma hipoglucémico
Coma hiperglucémico

Tema 14: Enfermidades dermatolóxicas

Sicosis de la barba
Herpes zóster
Urticaria
Dermatite.

Tema 15: Enfermidades músculo-esqueléticas

Lumbago
Tortícole

Tema 16: Enfermidades dos pescadores

Infeccións dos dedos y
das mans
Tendosinovite da boneca dos pescadores
Conxuntivite dos pescadores
Erisipeloide do peixe
Erupción por alga rizada

Tema 17: Intoxicacións alimentarias

Salmonelose
Botulismo

Tema 18: Outras enfermidades infecciosas

Paludismo
Febre de Malta
Eripipele
Furúnculo
Ántrax
Tétano
Gripe

19. Enfermedades dentales

Dolor de muelas

Infección dental

Irritación por prótesis

20. Asistencia ao parto

Preparativos para o
parto

Signos e síntomas do inicio do parto

Actuación no parto

Coidados recen nado e da nai

21. Asistencia médica a
náufragos e persoas rescatadas

Hipotermia

Rescatados de afogamento

22. Medidas internacionais sobre prevención de
accidentes e medicina ocupacional

23. Declaracións Marítimas de Sanidade

Prescricións do
Regulamento Sanitario Internacional.
Rexistro médico e exemplares dos regulamentos pertinentes

BLOQUE TEMÁTICO Nº 2: PRÁCTICAS

Tema 1: Accidente a bordo.

Normas xerais de comportamento

Tema 2: Reanimación cardiopulmonar

Respiración artificial

Masaxe cardíaca

Tema 3: Choque (shock)

Síntomas

Coidados paliativos do doente

Tema 4: Normas xerais
para practicar as curas

Hixiene da piel y das mans
Desinfección as feridas
Esterilización do instrumental

Tema 5: Feridas.

Clasificación.
Tratamento.
Suturas

Tema 6: Hemorragias.

Clasificación.
Tratamento

Tema 7: Contusions.

Sintomatoloxía segundo a localización
Actitude a tomar segundo a localización

Tema 8: Escordaduras e luxaciones.

Síntomas.

Actitude a tomar

Tema 9: Fracturas.

Clasificación.

Síntomas.

Tratamento

Tema 11: Queimaduras:

Queimaduras térmicas: valoración e tratamento

Queimaduras por sustancias químicas: valoración e tratamento

Queimaduras nos ollos: valoración e tratamento

Tema 12: Golpe de calor
e lesions por frío.

Sintomatoloxía

Actitude a tomar

Tema 13: Corpos extraños

Actitude a tomar segundo a localización

Tema 14: Intoxicacións a bordo

Vías de entrada dos tóxicos

Actitude a tomar en cada caso

Tema 15: Toma de
constantes vitais

Pulso

Temperatura

Tensión arterial

Tema 16: Exploración do oído.

Exploración dunha otite

Exploración dunha perforación timpánica

Extracción de tapons de cerumen

Tema 17: Administración de medicamentos.

Vías de administración.

Técnicas de administración.

Administración de soros

Tema 18: Vendaxes.

Tipos de vendaxes.

Precaucións ao facer unha vendaxe

Tema 19: Vendaxes máis frecuentes

Cabeza, pescozo e cara

Membro superior

Membro inferior

Tema 21: Transporte de
feridos e enfermos a bordo

Medios de transporte

Padiolas e os seus tipos

Técnicas de transporte segundo o tipo de lesións

Tema 22: Evacuación de enfermos e accidentados

Normas para solicitar a evacuación

Medios de evacuación: en helicóptero ou a outro buque

Organización e preparación da evacuación segundo o medio elixido

Tema 23: Consultas Radio ? Médicas.

Centro Radio ? Médico

español.

Consultas desde outros países.

Normas para as consultas Radio ? Médicas.

Láminas

de situación de síntomas.

Sección de cuidados médicos do Código Internacional de Sinais

Tema 24: Botiquines a bordo.

Tipos de botiquines

Farmacoloxía

Tema 25: Defuncions a bordo

Signos iniciais de morte

Signos tardíos de morte

Conservación un cadáver

Tema 26: GPA

Guía de Primeiros Auxilios para buques que transportan
mercadorías perigosas

BLOQUE TEMÁTICO Nº 3:
RISCOS LABORAIS A BORDO

1. Prevención de riscos laborais

Directivas europeas de seguridade e saúde no traballo e de seguridade nos produtos

Xestión da prevención de riscos laborais: o novo enfoque preventivo.

O sistema de xestión da prevención de riscos laborais.

Requisitos para pór en práctica as actuacións de prevención

A estrutura da acción preventiva: modalidades de recursos humanos e materiais para o desenvolvemento das actividades. Formas de organizar os recursos do empresariado

Principios da acción preventiva

Avaliación dos riscos. Etapas na avaliación de riscos. Tipos de avaliacións

Planificación da prevención

2. Medio ambiente laboral

Tipos de embarcacións mercantes e actividade que desenvolven:

? Bulk-carriers (carga seca a granel: graneleiro, mineraleiro)

? Buques tanque (carga líquida a granel: asfalteiro, cementeiro, gaseiro, petroleiro, quimiqueiro), OBO (sólidos ou líquidos a granel)

? Buques de pasaxe (persoas: cruceiro-transatlántico, lancha)

? Buques de carga xeral (carga seca en palés etc.: portacontedores, frigorífico, RORO, mixto)

? Transbordador (ferry) (persoas e vehículos en travesías curtas)

? Embarcacións auxiliares (chalana, draga, de amarres, de práctico, gabarra, remolcador, supply, transbordador de gabarras)

Postos de traballo a bordo. Fichas profesiográficas para cada posto (accións diarias, accións especiais, risco laboral). Organización do traballo a bordo (sistema tradicional departamental por funcións)

? Organización do traballo a bordo

? Departamento de ponte e cuberta (funcións de navegación, manipulación da carga, mantemento do buque, servizo de fonda)

? Departamento de máquinas (control e supervisión do motor, reparación de pequenas avarías, lastrado/deslastrado)

Ritmo e horario de traballo

? Mariña mercante

3. Principais riescos a bordo.

Metodoloxías / probas

Horas presenciais

Horas non presenciais / traballo autónomo

Horas totais

Proba obxectiva

4

32

36

Seminario
(Riesgos Laborales)

6

12

18

Sesión
magistral (Enfermedades)

28

10

38

Traballos
tutelados (Riesgos Laborales)

14

7

21

Prácticas
clínicas (Prácticas)

9

18

27

Atención
personalizada

10

0

Seguridade no traballo. Concepto de seguridade.

Principais riscos a bordo

? Traballos planificados relacionados co buque

? Traballos planificados relacionados coa carga

? Traballos planificados relacionados co mantemento

? Traballos planificados relacionados cos espazos de carácter interior

? Traballos ocasionais relacionados con avarías e danos internos e externos

Riscos específicos relacionados con determinadas embarcacións. Transporte de mercadorías perigosas (código da OMI)

Hixiene industrial:

? Concepto de hixiene industrial

? Principais riscos hixiénicos a bordo

a) Substancias químicas

b) Ruído e vibracións

c) Estrés térmico

d) Radiacións ionizantes

? Ergonomía e psicopsicología. Espazo de traballo: condicións ergonómicas do medio laboral

a) Iluminación

b) Ambiente térmico

c) Ventilación

d) Ambiente sonoro

e) Vibracións

f) Ambiente de traballo

g) Locais de traballo

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías